DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA

DE

HÆMORRHAGIA UTERINA MATRONÆ ABORTIENTIS,

Vulgò

Von dem angegangenen Hertz-Geblüt/

EX PRAXI CLINICA DESUMPTA,

Quam

ARCHIATRO SUMMO PRÆSIDE,
IN ILLUSTRI LUDOVICIANA,
EX DECRETO INCLYTÆ FACULTATIS MEDICÆ,

PRO LICENTIA

GRADUM DOCTORALEM CUM ANNEXIS
PRIVILEGIIS, IMMUNITATIBUS & HONORIBUS
Solenniter & Majorum more capeſſendi,
MAGNIFICO & AMPLISSIMO DNN.
PROFESSORUM ORDINI
ventilandam offert

CHRISTOPHORUS FRIDERICUS KNEUSSEL,
MOENO-FRANCOFURTENSIS

Ad Diem Auguſt. H. L. Q. C. ANNO M DC XCVIII.

GISSÆ-HASSORUM, Typis HENNINGI MüLLERI.

21

I. N. J.

STomachabundo ferè animo quis legere poſſet, quod l. 3. C. Comm. de legat. & fidecom. *Medici non pluris, quàm Obſtetrices (60. ſcil. ſolidis) æſtimentur: Qui quidem locus tot diſsidiis, inter Medicos & JCtos Lugdunenſes in Batavia obortis, anſam dedit. Aſt, ut Imperator hoc in loco non de Medicis eminenter ita dictis, ſed illorum ſervis potius intelligendus eſt; ita quoque Practici ineruditi & Doctores aſparagorum more repentè cocti, ſi non inferiori, certè pari cum Obſtetricibus ſæpe loco habendi. Quemadmodum enim Obſtetrices (utplurimum naſutulæ) tum expeditæ ſatis & ſapientes (les ſages femmes hinc Gallis dictæ) audiunt & videntur, ſi & Naturam parturientis faventem & ſitum fœtus exoptatum* (wann es wohl hergehet/ und das Kind in ſeinem rechten Lager liegt)

 inve-

invenerint: In caſibus verò arduis, quaſi paroxyſmo febrili laborarent, quandoque contremiſcunt ac horreſcunt; ita Medicaſtri magni vulgo Heroes videntur, ſi in morbis aut leviculis aut non niſi ordinariis ſymptomatibus ſtipatis, fortè fortuitò levamen aliquod attulerint & exſcriptis è libris formulis ægro quodammodo ſatisfecerint: Quodſi vero morbi complicentur, vel contraindicantia nonnulla ſuetæ medendi methodo figant obicem, tunc ut mus in pice hærent & quo ſe vertant, neſciunt. Quid quod Medicis in Arte verſatiſſimis hic aqua hærere ſæpe ſoleat, id quod cordati facile confitentur, quibus cor ſæpe in fruſta diſſilire videtur, ſi obſtaculis ejusmodi deterriti remedia alias infallibilia applicare nequeunt, ut ab Hiſpano quodam Antonio Ponce Sanctacrutz. lib. de Impedimentis magnorum auxiliorum *fusè demonſtratum. Et licet haud ita pridem* Gerbezius *in* Intricato Extricato *ſe non minus ac alios hinc extricare conetur, tantum tamen abeſt, omnes illic difficultates in Praxi occurrentes hactenus expeditas eſſe, ut potius adhuc indies caſus ejusmodi occurrant,*

rant, qui indicibile Medicis negotium faceſſere, Ægris verò in incautiorum manus incidentibus exitium eheu! adferre poſſunt. Vivo id exemplo hac vice ob oculos ponam, in quo dum vires meas (tenues licet) experiri audeo, DEI T. O. M. benedictionem quàm devotiſſimè, Benevoli verò Lectoris indultum obnixè exoro.

HISTORIA.

MAtrona XL. circiter annorum, ſanguineo-melancholica, poſtquam à tribus, ut credebat, menſibus utero conceperat, unà cum integra, quæ alio transferebatur, familia, iter per viam non adeò commodam facere cogebatur, quo abſoluto, fluxum menſtruum, ab eo quidem tempore more ſolito emanentem, redire ſenſit. Cùm verò aliquoties in Patria abortierit, adeoque vereretur, ne idem infortunium hîc immineret, Medicum hujus loci advocari jubet, ipſique totum hoc negotium patefacit. Præſcribuntur ab eo confortantia æque ac adſtringentia

 v. g.

℞. g. *Pulv. contra abortum A. cum Ther. coe*
in vehiculo convenienti *ſyr. corall.* edulcora
to, quo per aliquot dies continuato, horror
corripitur inſigni, cum ſubſequente æſt
crebris rigoribus interpolato, quæ febri
malignæ (qua paucos ante dies ſublatus fue
rat Hoſpes) ſuſpicionem metumque injicie
bant, contra quam *Mixtura bezoardica* pa
rabatur, qua nondum ex officina allata, im
mani & horribili hæmorrhagia uteri corri
pitur ægra, quam *lap. hæmatit.* cum *bland.*
anodynis internè, *ligaturis* verò ex ſerico (quo
vulgus alias urget) rubro externè inhibitu
rus erat Medicus, quorum utilitatem præ
ſentaneam in ſimilibus ferè caſibus percepe
rat, ſed fruſtra. Accedunt potius tormin
atrociſſima, doloribus parturientium ſimil
ma, ſanguine adeo confertim manante, u
præ nimia virium imbecillitate, poſt aſſum
tam hoſtiam, S. S. calicem benedictum abſ
que reſpiratione & mora interpoſitâ aſſu
mere vix potuerit. Verbo: Status muli
ris lamentabilis erat ac miſerrimus, eoqu
magi

magis, quod Natura medicamenta non tantum non actuabat, ſed & omnino reſpuebat. Medicus Obſtetricem advocari eamque ſolutum in Utero abortum extrahere jubet. Muliercula verò adſtans fœtum confortandum eſſe cenſet, & *ſyrupum corall.* miris hunc in finem laudibus extollit. Medicus è contra fœtum non confortandum hîc, ſed pellendum eſſe replicans, pulv. ex *borrace*, *troch. de myrrh.* &c. præſcribit, & in ▽. *artemis.* propinat (cujus primam tamen doſin vomitu rejecit ægra) inſimulque Obſtetricem officii ſui admonet, quæ tandem concretionem quandam membranoſam cum ſanguine plus minus coagulato extrahit, quo facto ſtatim quodammodò ſiſtebatur fluxus, ſucceſſivè penitus remittens. Poſt aliquot dies febricula quædam urgebat, quæ *præcipitantibus*, *expellentibus* & *balſamicis* quoque feliciter ſublata, quibus & teter odor, quo de ægra querebatur, externè ſublatus eſt. An verò cura hæc methodica & conſcientioſa fuerit, diſquiritur?

RESO-

RESOLUTIO.

I.

NOn eſt, ut diu de nomine affectus Ægran
noſtram affligentis ſimus ſoliciti, qui ſo
ricis inſtar ſe ipſum prodere ſolet. HÆ
MORRHAGIAM enim UTERI adeſſ
vel quævis Muliercula determinare pote
rit. Cur autem in vernaculâ eanden
das Hertzgeblüt vocare ſoleant, ratio forte eſt, quò
Lipothymia, Syncope & conſimilia cordi vulgo adſcript
pathemata illi facilè ſuperveniant; quo nomine etian
hæmorrhagia uteri puerperis vel gravidis contingen
magis exprimitur, de qua vulgo dicunt das Hertzgeblü
ſeye angegangen/ut eandem à menſibus nimiis ſecernan
quos verbis magis abſolutis efferunt: das Geblüt ſey
angegangen/ vel, das Geblüt gehe zuviel. Interea ca
vendum ne ſanguini hac via effluenti prærogativan
quandam tribuamus, & ſecundum vulgi ſententiam,
corde immediatè effluere putemus, quod circulatior
ſanguinis è diametro contrarium.

II. Non ergo ſimplicem & vulgarem, ſed HÆ
MORRHAGIAM UTERINAM cum ABORT
complicatam hîc adeſſe, teſtantur 1. *ANTECEDEN
TIA:* Iter per viam inæqualem minusque commodan
menſes ſuppreſſi antea & nunc præter morem redeunte
ut & abortiendi conſuetudo, quæ omnia quam faciliṁ
& abortum & hæmorrhagiam uteri producere valen
Idem confirmant 2. *CONCOMITANTIA:* Fluxu
ſcil. ſanguinis immanis, cum virium lapſu & inſignibu
dol

doloribus ſpasmo parturientium ſimilibus, quæ omnia non vulgarem uteri hæmorrhagiam, aut menſes nimios (qui & minus doloroſè & minus confertim fluunt, nec vires tantoperè debilitant) adeſſe; ſed talem ſanguinis fluxum, qui ab abortu provenit, indicant. Accedunt 3. *CONSEQUENTIA*, juvantia & nocentia, ſtyptica, ſcil. adſtringentia & anodyna, Divina aliâs & præſentanea in vulgaribus hæmorrhagiis remedia, quæ tamen hîc omnem ſpem omninò fefellerunt: Obſtetricis verò manus opem præſentaneam attulit, quæ omnia fluxum hunc à ſeparato intempeſtivè ab utero embryone (vel abortu) contigiſſe clarè ob oculos ponunt. *Eſt* autem præſens Hæmorrhagia uterina *nimius & immodicus ſanguinis fluxus, ortus à p. n. vaſorum uterinorum per abortum apertura.*

III. SUBJECTUM affectus hujus eſt uterus, cujus forma, partes & textura ex Anatomicis ſatis patent. Hæc membranacea eſt, è fundo & vagina conſtans; iſtæ vaſibus utrobique ſanguineis, lymphaticis & nervoſis inſtructiſſimæ; è quibus arteria hypogaſtrica notam meretur ſingularem, per cujus ramulos & ſanguinem menſtruum excerni & ſuccum nutritium cum fœtu communicari certis mihi conſtat experimentis. Illa pyro (vel cucurbitæ) in non prægnantibus haud abſimilis eſt, conceptionis verò tempore in majorem molem aliamque formam extenditur. Iſti abdomen conſecratum, tanquam infima C. H. regio, ita ut inter veſicam urinariam & inteſtinum rectum ſit locatus. Huc ergo Te recipe Homuncio, qui pavonum inſtar rotatis exuviis extollis ſupercilia! Huc in palatium tuum priſtinosque natales te confer, in quibus ſcybala loco pulvinaris, matula Microcoſmi pro umbraculo ſunt! Scil.

Cùm fæx, cùm fimus, cùm nil niſi ſtercora ſimus,
Quare ſuperbimus?

IV. Afficitur autem Uterus hoc in affectu quoad ſuperficiem interiorem, eo in loco, ubi placenta uterina ipſi cohæret, cujus præmatura ab utero ſeparatio vaſorumque in placentam alias inhiantium apertio CAUSAM PROXIMAM FORMALEM & hæmorrhagiæ & cum ipſa abortus conſtituit. Hoc ut clarius pateat, duo hîc ex Anatomicis & Phyſiologicis, tanquam in parentheſi, annotanda erunt: 1. Cohæſio fœtus & ſecundinarum cum utero. 2. Ejusdem ſeparatio legitima, tempore partus ordinaria, quò contraria juxta ſe poſita magis eluceſcant. Illa, connexio ſcil. Embryonis cum placenta, admiranda eſt: Poſtquam ſc. ovulum per Tubam Fallopianam in uteri concamerationem devolutum eſt, primis temporibus aliquamdiu per humores nutritios in uterum quaſi ſtillantes per modum transſudationis alitur, donec ab Archæi & plaſtici elatere, diſcurſibus (ut *Carteſius l. de format. fœtus* oſtendit) mechanicis, partes antea in ovulo delineatas explicante, ea ſine dubio in parte, ubi reliquis in ovario ovulis quodammodò connexum & per corpus glandulofum protuberans ſeparatum fuerat, ruptis repagulis fibras quasdam protendat, quibus uteri ſuperficiei interiori paululum adhæreſcit. Quamprimùm verò ex nutrimento proprio illîc ſimul quodammodò extravagante rudera placentæ uterinæ formantur, hujus eminentiæ papillares alveolis uteri, tubulorum lacteorum mammariorum inſtar in prægnantibus conſpicuis & ex pluribus radicibus in lacunas ampliores & in uteri cavum inhiantibus, haud aliter immerſæ & quaſi impactæ hærent, ac dentes per gomphoſin alveolis gingivæ ſunt inſertæ

ſertæ; quod ſingulare Naturæ artificium pro more ſolidè deſcribit *Illuſtris Bohnius* P. P. Lipſienſis in *Circul. Phyſiol. An. & diſſ. phyſiol. 25. §. 12.* Moles autem hæc tamdiu firmiter adhæret utero, donec fœtu ultimis geſtationis temporibus graviore reddito ſeſeque movente quodammodò à tenacitate illa remittat, & ad ſeparationem ſub partu, vel à fœtu prodeunte vel manibus Obſtetricis blandè & cautè inſtituendam, diſponatur, quæ ordinariò quidem contingit decem à conceptione menſibus Lunaribus, novem Solares efficientibus, & quidem utplurimum eo die, quo ante conceptionem alias debitum lunare Naturæ ſolvitur. Interea tamen ut nulla regula ſine exceptione, ita neque hic (tanquam ordinarius) terminus adeo eſt perpetuus, ut neutiquam & à Matribus & à fœtibus robuſtioribus anticipari, poſtponi verò à debilioribus ſoleat; quin & ſeptimo ac octavo menſe partum legitimum & vitalem edi poſſe, ratio docet & experientia: Et ne quis exiſtimet hoc ab errore calculi, quem Mulieres haud exactè ſæpe ponunt, contingere, ex obſervatione omni exceptione majori, à Magni Nominis Theologo, à vaniloquio, nedum fabulis, alieniſſimo nuper aſſertâ conſtat, cui certa Matrona eſt cognita, quæ ipſo puerperii tempore à Marito (nimio amore abrepto) ingravidata, ſeptimo menſe inſequente puerum eſt enixa omnibus numeris abſolutum, adultum nunc & incolumem, quod ex communicatione amici cujusdam benevoli huc apponere volui. Quid quòd *Cornel. van Solingen* Med. & Chirurgiæ D. *Hagæ Comitis* Celeberrimus Tr. **von dem Ampt und Pflicht der Hebammen** / *Cap. 3.* non *Sylvii* tantùm, ſed & propria experientia ſuffultus, integras aſſerat dari familias ſeptimo ordinariò menſe liberos

ros ſuos in lucem edentes. De partu autem octimeſtri non eſt ut verbum amplius addam; hujus enim exiſtentiam & poſſibilitatem adeo ſolidè in pecul. de eo Tract ob oculos poſuit Inclytus & Subtilis *Drelincurtius*, meus olim in Batavia Profeſſor, ut neque Medicis, neque JCt amplius ullum de eo dubium hærere poſſit. Quod enim hic deſideratur in brevitate temporis, reſarcitur à Naturæ bonitate.

V. Sed cur in Partu Naturali & legitimô tam enormis hæmorrhagia non conjungitur ac in abortu præſenti? Dicam, attende! In partu naturali ſanguinis quoque fluxum ingentem obſervari, præter experientiam teſtatur *Hippocrates*, adeo quidem, ut velut à victimâ Sanguis, (als wann man einen Ochſen ſchlachtete) bene ſe habeat & habitura ſit mulier, exeat, *lib. de Nat. pueri §. 12. edit. Linden.* nam & hic poſt ſecundinarum ſeparationem aliquantum hiant vaſa. Quòd verò ſtatim ſopiantur, nec ad tantum temporis ſpatium, ut in abortu, duret, ratio eſt, quòd chorii papillulæ ab uteri alveolis, quibus inoculatæ quaſi erant, blandè & ſucceſſivè ſeparatæ fuerint, & poſt fœtum protinùs excluſum uterus coarctatus oſcula vaſorum comprimendo & quaſi obturando omni hæmorrhagiæ viam præcluſerit; in abortuècontra ſeparatio illa violenter & non ſine laceratione vaſculorum capillarium contingit, unde vaſa in uterum hiantia plorant ſanguinem, & horum apertura alitur ab abortu & placentâ uterinâ intus fluctuantibus, quæ uteri concidentiam & coarctationem impediendo, hæmorrhagiæ tam enormis CAUSAM PROXIMAM MATERIALEM conſtituunt & omnem malorum Lernam producunt.

VI. Hinc

VI. Hinc enim tanquam è fonte ſcaturiunt omnia
n caſu enarrata SYMPTOMATA, jugi ſerie cohæ-
entia, quatenus ſcilicet chorii papillulæ ob violentiam
xternam ex uteri vaginulis quodammodò expulſæ *ſan-
uinis* (ut videbatur) *menſtrui*, anteà more ſolito ſup-
reſſi, *reditui* materiam ſubminiſtrarunt; cujus parti-
ulæ quædam, ob orificii uteri interni conniventiam, intus
etentæ & acriores redditæ non uterum tantùm irritando
procul dubio ejusmodi horripilationem producendo
igorem & *horrorem febrilem*, ſed & M. S. permixtæ eique
notum p. n. auctum inducendo *æſtum* illum inferre po-
uerunt, febris malignæ metum incutientem; hôc au-
em utero cum reliquis partibus adeò debilitato non po-
uit non plenaria placentæ cum fœtu ſeparatio ab utero
ccedere, quam horribilis ille *ſanguinis effluxus* è vaſi-
us in uterum hiantibus inſecutus eſt, cum immani
irium proſtratione, quam augebant *dolores parturientium*,
o intus fluctuante conceptu ſecundinisque utero gravi-
us ejusdemque ſpaſmum producentibus exorti. Quòd
utem *extracto* poſtmodum *abortu periculoſiſſima* hæc *hæ-
morrhagia* ſtatim remiſerit, in cauſa eſt, quòd uterus à
nole, quâ antea extenſus fuerat, liberatus ſe corrugare,
aſcula coarctare eorumque aperturam hac ratione ob-
urare valuerit, remanente tantùm *febricula*, à reliquiis
anguinis intus corrupti & M. S. commixti, oriunda, præ-
ipitantibus tamen, diaphoreticis & balſamicis feliciter
uoque ſublata, quibus illæ partim correctæ, partim è
orpore eliminatæ fuerunt.

VII. Omnibus autem his è CAUSIS REMO-
TIORIBUS occaſionem dederunt partim crebrior abor-
us, indeque & debilitatæ & ad ſimilem relaxationem

abortivam diſpoſitæ fibrillæ ipſius uteri : Partim & it
per loca inæqualia, montana & ſaxoſa, quæ in cauſa ſun
ut agitatis & concuſſis hinc inde carpentis embryo i
ſubjectis jamdum tenerioribus & ad abortiendum (u
hocce) diſpoſitis minus firmiter utero annexus, acet
bulis ſuis excidat, qui ſi utero diutius inhæreat, nec ſt
tim excludatur, ob dictas ſupra rationes facilimè eju
modi hæmorrhagiam funeſtam inferre valet. Frequen
tiſſimam ſanè hanc abortus cauſam eſſe, honeſtiſſim
ſæpe Matronæ damno ſuo ſæpius ſunt expertæ, quo
tantum tamen in animo cordeque illarum, ſæpe inſo
tiſſimo, vulnus non relinquit, ac calumniantium (è ce
tro Regni Diabolici oriundorum) mendacia, quibus
liberorum, intempeſtivè ita magis expulſorum quàm en
xorum, legitimationi æque ac parentum (primipararu
cumprimis) famæ inſidias ſtruunt nefandas. Ann
temperamentum ægræ ſanguineo-melancholicum al
quid hîc contribuere potuerit, inficias ire non audeo
quum acido abundans ſanguis papillulas in vaginulis,
non vellicando, titillando ſanè firmiorem illarum adhæ
ſionem quodammodò inhibere, adeoque ſolutionem
hinc magis promovere potuerit. De aliis in caſu no
expreſſis Diæteticis nihil addo, quamvis & illæ for
ſymbolum ſuum conferre potuerint.

VIII. Quàm periculoſo autem in ſtatu verſe
tur Ægræ, tali hæmorrhagia affectæ, non tantùm teſtat
Hippocrates, dum *aph. 56. S. 5.* animi defectum muli
bri profluvio ſupervenientem malum eſſe pronuncia
quùm menſtruis ordinariis etiam abundantibus mor
eveniant, *ibid. aph. 57.* Hic autem fluxus eò periculoſi
erat, quòd ab abortu in utero adhuc fluctuante ort

fueri

rit, qui niſi ocjus extrahatur, certo certius lethalis
Plures ſanè novi quæ purpuream hâc viâ animam
alarunt, non aliam fortè ab cauſam, quàm quod
iſſa enchiriſi, abſolutè hic neceſſariâ, ſolis confor-
ibus, adſtringentibus & opiatis, abortui alias di-
s, fuerint tractatæ.
IX. Cæterum facilè hariolor, fore, qui Nos ipſos
caſu præſenti confortantibus æque ac adſtringen-
is uſos eſſe, adeoque fruſtrà illa rejici, arbi-
tur? aſt vide quàm acerbè ne dicam iniquè, judi-
! Utique præſcripta ſunt adſtringentia, confortan-
& anodyna, eo ſcil. quo indicabantur tempore:
ic autem indicantur, ſi guttatim ac moderatè efflu-
e ſanguine placenta ab utero nondum prorſus ſepa-
eſſe videatur: Non factô, ſed inſtante abortu. Tru-
entum enim & crudelis animi ſignum eſſet, tunc in-
peſtivè manum admovendo prorſus evellere ea,
e lapſum minantur; quin potius omni prius ſtudio
d eſt annitendum, ne remittens à priſtina connexio-
ſarcina omninò decidat, ſed potius, ut fibris confor-
s vaginulisque uterinis quodammodo conſtrictis
tius comprehendantur papillulæ elapſuræ. Quem
finem E FONTE PHARMACEUTICO blanda *ad-*
ingentia, ex *Rad. Tormentill. flor. balauſt. Cort. granat. cy-*
. Maſtich. corrall. r. *terr. ſigill.* &c. eorumque præpara-
tam ſimpliciora, quàm varia inde compoſita, tam in-
àm externè feliciter præſcribuntur, inter quæ agmen
cit tot retroſeculis decantatus *Pulv. contra abortum*
quem ſ. m. ferè præſcribere poteris:

Rec.

Rec. *Pulv. contr. abort. A.* ʒj.
Pannon. rubr. ʒß.
Terr. catech. ℈j.
Ther. coel. gr. ij. M.
D. S.

Stärckend-und anhaltendes Pulver / darvo des Tags etlichmahl ein paar gute Meſſerſpitz vol zunehmen.

Rec. ▽. *torment.*
plantag. ana ℥iß.
Extr. torment. ʒj.
Syr. Corall. r. ℥j. *M. S.*

Waſſer zum Pulver.

Quodſi verò gravis ac moleſtus ſit pulverum uſus, ſubj ctis delicatioribus, Tincturas ordinariè amantibus , quens præſcribi poteſt :

Rec. *Tinctur. terr. catech.*
corall. c. ♎. pan. ana ʒj.
M. S. Anhaltende Tinctur des Tags lichmahl 20. Tropfen zu nehme

Interponuntur quoque *confortantia fœtumque robora tia*, inter quæ polychreſta eſt ▽. compoſita, quam vul *Balſamum Embryonum* vocant, quæ vel per ſe , vel cu aliis, ſive acuata ſive, temperata, eſt egregia.

Rec. ▽. *flor. tunic.* ℥ij.
balſ. Embryon.
roris Sol. ana ℥j.
ſyr. corall. ʒvj. M. S.

Stärckendes Träncklein darvon offt ein paar L fel voll zunehmen.

Anod

Anodyna verò non niſi in orgaſmo ſanguinis aut oloribus ſpaſmodicis conveniunt, & quidem *blandiora*, autiſſimè quoque adhibita, in ſpecie opium, quod fœ- ui infenſum valde eſt, de quo acutè Illuſtris *Wedelius in piologia* Curioſiſſima.

Addantur his quoque EXTERNA *adſtringen- a* fibrarumque tonum confortantia; unguenta; em- laſtra, periapta ſ. amuleta.

Inter priora decantatum eſt *Ungt. Comitiſſæ*, ita ræterpropter præſcribendum:

Rec. *Ungt. Comitiſſ. A.* ℥j.
ſang. Dracon.
maſtich. elect. ana ℈j.
☍ *Nuciſt. expr.* ℈ß.
M. lento △. add. ☍ Omphac. q. ſ.
F. Linim. D. S.

Sälblein den Unterleib und Rücken darmit anzuſtreichen.

Inter *Emplaſtra* laudatur, *Empl. contra rupturas D. Hoffmanni*, ſpinæ dorſi è regione lumborum ap- licandum.

Præterea à vulgo ex amuletis *lapis Aëtites* de col- o ſuſpenditur, quem licet non omnino rejiciamus, in auſa tamen violenta non æque conducere exiſtimamus um B. D. D. *Bauſchio Tr. de Aëtite & Hæmat.* quem in ompendio videre poteris in *Hiſtoria Literaria* Inclyti *alentini* (quem plus quàm filiali obſervantia in perpe- uum non colere piaculo mihi erit) *Miſcell. Cur. Germ. Dec. II. Ann. IV. pag. 221.* annexa.

E FONTE CHIRURGICO in mediis geſtationi menſibus etiam V. S. non inſuper habenda, quæ in ple thoricis in ſpecie præſervationis ergo laudatur.

X. Quòd ſi verò certi ſimus placentam uterinam cum annexis ab utero jamdum ſeparatam in hujus cavitate fluctuare, tantum abeſt hæmorrhagiam nunc contingentem adſtringentibus & ſtypticis curari fœtumque (ſeu potius abortum) in utero conſervari poſſe, vel debere, ut potius omni operâ indè promovendus ſit. Advocata ergò Obſtetrix ſana & ſapiens, more ſolito digito ol. lil. alb. illitos inſerat orificio uteri interno, hujus diductionem quandocyus promoveat fœtumq; capite prius ſi fieri poteſt, ſin minus, pedibus Agripparum inſtar arripiat & cum ſecundinis extrahat. Si vero rudera tantùm embryonis adſint, hæc eodem modo extrahat. Quæ ut faciliùs procedant, ipſæ pariter ægræ ſpiritum tenendo, moreque ſolito, in quantum vires patiuntur, collaborando ſymbolum ſuum conferant. Neque in extremo neceſſitatis caſu piaculo ſibi ducat Medicus ea quæ in partu difficili alias præſcribi ſolent, *pellentia* ſcitum ordinare, qualia ſunt *hepar anguillæ c. felle*, *borrax Venet. myrrhata*, *caſtorina*. &c. v. g.

Rec. *Borr. Ven.* ℈ij.
Myrrh.
Croc. ana ℈ß. *D. in 2. p. æ.*

D. S. Pülverlein davon eines in Beyfuß Waſſer zu nehmen.

Quodſi tandem omni etiam operâ adhibitâ fœtum ita promovere nequeas, ſique de morte ejus certi ſimus

us, à Chirurgo experto Embryotomia & Embryulcia, xta methodum Verſatiſſimi his in rebus *Dn. Van Solingen*, adhibenda, eâque peractâ DIÆTA tenuis, puerpeialias conſueta, imperanda eſt.

XI. Coronidis loco jam ad quæſtionem in caſu ropoſitam, an ſc. *Cura hæc methodica fuerit, & conſcienoſa?* reſpondeo, affirmandamque cenſeo, cum experintiâ teſte conferat eamque facilè ferant ægræ, quæ ſolis dſtringentibus ab aliis, hujus methodi ignaris, è contra ut negliguntur, aut quàm officioſiſſimè ac feliciſſimè ſcilicet!) enecantur. Ne verò primus hoc, idque periculo ægrorum ſive tentâſſe ſive ſuaſiſſe videar, en practicos Archiatros apud Exteros Famigeratiſſimos, idem on ſuadentes tantum, ſed & imperantes. Agmen iner illos ducat Senex quondam & Machaon Anglorum Venerandus, *Theodorus de Mayerne*, qui *Tr. de cura gravi-arum ſect. XI. pag. 52.* in ſimili hæmorrhagiâ feſtinandum ſſe dicit in ope ferenda, ne ægra paucarum horarum ſpaio ſuccumbat. Præſtantiſſimum (ait) Remedium eſt œtus extractio, quæ Matris vocatur liberatio, quia unc uterus concidit, quæ concidentia patula vaſorum ſcula occludit, & per conſequens ſanguinem ſiſtit. Huic arallela eſt methodus D. *Craanii*, qui in *Praxi Medica Reformatâ* C. IV. pag. 416. in ſimili ſanguinis fluxu immodio cum fœtu mortuo in Curatione: Partus, inquit, provocandus erit, Chirurgicè extrahendo fœtum per partes, ræſcribendo ſimul pellentia ex *Borrac. Ven. croco.* &c. Addo his Chirurgos & Embryulcos his in rebus Verſatiſimos, alterum citatum ſæpius *Dn. Van Solingen*, qui *ib.* von dem Ampt und Pflicht der Wehe-Mütter/ *ap. XV.* in tali hæmorrhagia fœtum ocyus extrahi ju-

 bet

bet nî matris cum fœtus mortem infallibiliter exſpectar
velis. Quod jam ante eum propria quoque fretus ex
perientia commendârat *Mauriceau*, Artem obſtetriciar
quoque ipſemet exercens Pariſiis, im Hebammen-Buc
l. 1. cap. 21. E quibus apparet methodum ſupradictar
cum horum experientia exactè convenire, quâ tractat
Ægra DEO benedicente feliciſſimè ex Orci faucibu
erepta eſt. Illi ſit laus, honor & gloria in ſecula
ſempiterna!

COROLLARIA.

I.

P*Rocurare abortum nullo modo licet.*

*II. E pulmonum in ∇ â ſubſidentia aut ſupernatation
certum infanticidii indicium haberi non poteſt.*

III. Mulieri prægnanti parcitur l. Prægnant. 3.
de poen. *etiam poſt partum, nî vires receperit, conf. Carpzov*
Pr. crim. Qu. 137. n. 22. ſeqq.

*IV. Sagæ ab aliis habitæ, etſi confiteantur veneficium
tamen non indiſcriminatim puniendæ.*

*V. Medicus, qui gravidæ fœtum pellentia Expetenti
eadem promiſerit, etſi confortantia potius eorum loco præſcripſe
rit, de abortu ſubſequente jure conveniri poteſt.*

*VI. Non à ſymptomatibus vulnus concomitantibus (
quidem neceſſario ipſi inhæreant) ſed ex ipſo vulnere quo, qu
mortuus eſt, ejus lethalitas dijudicanda.*

VII, Vul

VII. Vulnera capitis (etſi levia quandoque viſu) contuſione imprimis, ſuſpecta ſunt omnia.

VIII. Curata tamen ſunt etiam profundiora menin-s penetrantia.

IX. Elevari poſſe umbilicum inſtrumentis certis & hinc racenteſin in eo inſtitui teſtatur experientia.

X. Excitantia naribus applicata, in affectibus reſpira-nem inſigniter lædentibus tantum præſtant, quantum in ſa-ſpiritum retinentibus.

ACCLAM. VOTIVÆ.

Anguinis hîc fluxum compeſcens, *Optime* KNEUSEL,
Qui è centro cordis præcipitatus abit:
ncipium vitæ ſervas: Quô fungitur omni
Munere Naturæ fabrica corpus agens.
nguine fundata eſt hominis generatio quondam:
Sanguine ſuccrevit: Sanguine finis erit;
nc merito ſanguis vitæ quoque balſamus audit,
Quo refluentte fluit, quo pereunte perit.
t mola, ſi fluvii ceſſans appulſus aquarum
Siſtitur & ſtabili manſerit illa rota:
quoque corporeæ ceſſat mola vivida vitæ,
Dum cruor è venis, quâ data porta ruit.
nc ſervare ſtudens vitam ſimul ipſe tueri
Sattagis: Hinc Medicâ DOCTOR in arte clues.
n Romæ ſolidis (hem!) ſexaginta redemptus,
Queîs Medicos Rabulæ vexat iniqua cohors;
' ἰατρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων,
Quem coluiſſe DEUS juſſit in Orbe Virum.
lis eris! Vah! quantus eris, ſi cætera jungis
Quæ Medicas animæ dixeris ipſe manus!

Inter ſexcentas occupationes boni ominis ergò gratulabundus deproperabat

MICH. BERNHARD VALENTINI, D. & P. P.

EJn Geiſt der Ehre liebt kan niemahls unterliegen/
Drumb trägt Er auch davon die Palmen nach der Schlach
Womit Apollo Selbſt nach Seinen theuren Siegen
Bekröhnt Sein Edles Haupt das ſolche Früchte bracht.
Wer auff ſolche weiſe pranget/
Dieſer hat mit recht erlanget.
Der Götter hohe Gunſt die nicht kan ſterblich ſein.
Und obſchon ſterben wird / der Sonn und Monden-Schein.

Dieſes fügte in fliegender Eyl dem Herren Cand. ſeine
bißher werthgeſchätzten Hn. Tiſch-Genoſſen
glückwünſchend hinzu.

J. J. Gerſten/ Lic. & Advoc. Or

Vita quid eſt hominis? nummo quæ deficit omni,
Nil quam paupertas, nil niſi falſa quies.
Vita quid eſt hominis? qua non ſunt corpora ſana,
Eſt nil quam morbus; mors quoque dura ſcias.
Vita quid eſt hominis? cui non eſt junctus amore,
Quam *Leo* cui deſunt * *viſcera* crede mihi.
Gratulor hinc Nobilis, quod certus factus amicus,
Inter nos durat, non ſimulatus amor.
Ergo poſt curſum Studiorum gratulor ipſe
Apprecor inque illo proſpera cuncta Tibi.
Sit felix cœptum; medium finemque ſecundet,
Numen in excelſis, quod regit aſtra poli.
In quavis terra vivas fidelis Amice.
Sis memor uſque mei, ſum memor uſque Tui!

* Seneca lib. 2. epiſt. ult. ſine amico viſceratio leonis & lupi vita eſt.

Hiſce Nobiliſſimo & Præclariſſimo Domino Can tato benè Amico ſuo aſtumatiſſimo, de no honoribus, meritis gratulatur

V. D. M.

ZO Weißheit und Verſtandt nebſt den Gemüthes-Gaben
ſtäter Ubung ſeindt / auch ihre Würckung haben/
ist es guth beſtellt / und ſchickt ſich alles wohl/
olch Werck erhoben wird / biß an der Sternen-Pohl.
e außgeübte Kunſt muß ſaure Müh erſetzen/
e Fama muß ſich ſelbſt mit ſolchem Geiſte letzen
d durch den ſchnellen Flug verkünden allem Lande
ß dieſer kluge Sinn / werd überall bekandt.
ohl dann Mein werther Freundt nach dem Er überwunden
in der *Medicin* verſaumet keine Stunden/
üben ſeinen Geiſt / ſo iſt Er nun bedacht /
zeigen ſeinen Fleiß / wornach Er lang getracht /
Diſputation kan hier ein Zeugnus geben/
n ſeinem Edlen Fleiß und wohlgeführten Leben/
durch Er macht bekandt / Sein außgefeuerten Geiſt/
daß die kluge Welt / nunmehro Sich befleiſt /
ſt den Apollo Ihm / den Sieges-Krantz zu geben
auch *Morbona* ſelbſt muß nun in Aengſten ſchweben
chaons kluge Zunfft legt ihm den Ruhm ja bey
ß Er untadelhafft in ſeiner Lehre ſey.
ß Gieſiſche Athen daß iſt nunmehr erfreuet/
höchſtem Ruhm es Ihm anjetzt die Palmen ſtreuet
Er ſchon längſt verdient / ſelbſt Jena zeigt dieß an
Leyden rühmet ſich was Er daſelbſt gethan/
r erndtet Er hier ein die Früchte ſeiner Tugendt/
Er geſamlet hat von Anfang ſeiner Jugendt /
) wird Ihm beygelegt der Nahm *Licentiat*
n Er verdienet hat / durch dieſe kluge That.
Lorbeer-Krantz der iſt nunmehro ſchon gewunden/
nit *Minerven* Hand ſein Edles Haupt gebunden/
o wird Ihm auffgeſetzt / der ſchöne Doctors-Huth/
macht nach vieler Müh / noch jede Arbeit guth.
iſt auch meine Pflicht daß ich mich unterwinde/
einen treuen Wunſch in ſchlechte Reimen binde/

Wozu

Wozu mein ſchwacher Kiel anjetzo iſt bereit
Zu ätzen ſeinen Ruhm in Chor der Ewigkeit.
Es gebe der Höchſte Sein reichlichen Seegen,
Zu allem was JHME erſprießlich nur ſey/
Er wolle ihm ſtätige Freude erregen
Er ſetze ihm lauter Vergnüglichkeit bey.
Es müſſen die Krancken die Hülffe erheben.
So ſie werden mercken in ihrem Zuſtandt/
Dann wird ſein Ruhm in der Unſterblichkeit
ſchweben
Mit Lobe erſchallen/ in jederem Landt.

Hiermit wolte dem Hn. Doctorando Seinem HochgeEhrt
und geſchätzten Gönner/ auch bißherigen Hn. Tiſch-Com
pagnon zu Bezeigung ſeiner Schuldigkeit/ wohlmeinend
nebſt Seiner ferneren gehorſambſten Recommendation
auffwarthen.

Johan. Nath. Schunck/ der Rechten Befliſſener
von Hanau.

ABdita naturæ ſcrutatus ſedulo ſemper,
Quisque vigor Medica magnus in Arte ſitus.
Expertus; certò referunt nunc præmia Muſæ,
Succeſſus Studiis apprecor inde tuis.

Hæc Dn. Candidato Fautori ac Commenſali ad huc usque colendo eâ, quâ par eſt, animi obſervanti gratulabundus appoſuit.

J. E. K.